

Felices Pascuas

Tan hondamente ha quedado gravada la tradición cristiana en la sociedad, que han sido inútiles cuantos esfuerzos ha hecho la impiedad para destruirla.

No hay nación del mundo civilizado donde no se celebre con alborozo y alegría la fiesta de Navidad.

Díriase que aun perdura aquella alegría que llenó de gozo a los habitantes de Belén al nacer el Niño-Dios.

Tan profunda fué la huella que dejó el paso del Dios-Hombre por la Tierra!

Continuemos nosotros esa hermosa tradición disponiendo para celebrar las Pascuas con aquella paz espiritual que pregona los ángeles en las alturas.

Huya del pecho cristiano el odio y el rencor y venga a inundar aquella caridad ardiente cuyos resplandores, llegan hasta nosotros a través de los siglos.

No existe felicidad sin esa paz que emaná de los preceptos divinos. Por eso al felicitar en este solemne día a las autoridades eclesiásticas, civiles, militares y en general a todos cuantos ocupen cargos jerárquicos, así como a nuestros lectores, colaboradores y redactores, deseamosles que la paz íntima, la paz que posee una conciencia rectamente cristiana, la paz con la que quedó redimido el mundo, sean presagios de venturas y dichas sin fin para ellos.

Que esa caridad cristiana llegue hasta la choza del pordiesero o la bordilla del menesteroso y el leche del enfermo: que los consuelos de los corazones nobles lleguen acompañados de los auxilios materiales a tantos desvalidos y necesitados que hoy esperan para celebrar la festividad del día un rasgo de generosidad de las almas cristianas.

Els Pessebres humils

La contemplació d'un pessebre produueix un goig inefable. Té un encís tan gran l'Infant Jesús que somriu damunt l'or de la palla, que no saben treure els ulls de la humil establia. Sant Josep és a la porta amb la vara florida a la mà i la Verge Santíssima, que porta el mantell blau com una llença de cel, esguarda amoroosament l'Infant Jesús. La mula pacient i el bou manyac jenen entorn del naixement. Els que tenen la dissort de no ésser cristians, quina tristesa deuen sentir quan s'acosta la festa encisadora de Nadal! Es la festa de les festes. Fins el cel és més blau i els núvols tenen una blancor més enlluernadora. Al cim de les altres muntanyes blanqueja la neu i plana damunt els camps una gran serenitat. Encara hi ha en el brançall dels arbres fulles daurades i l'herba dels prats és humida de roques.

Els pessebres que brillen dins la penombra de les nostres llars, ens recorden que més enllà de les ciutats agitades i turbulentes hi ha

prats idíllics i muntanyes que es retallen sota la blavor puríssima del cel.

Com em plau la ingenuitat dels pessebres! Reconeix el mèrit dels pessebrestes que saben construir veritables meravelles, però a mi donem-me els pessebres humils. No sabria dir amb paraules com m'encisen aquells pessebres senzills que tenen rius fets amb paper d'estany i muntanyes de suro lleugerament enfarinades. No em feu pas veure els anacronismes que contenen. Voleu dir que no és una cosa gràciosa veure un pagès amb una escopeta al coll travessant un pont diminut o entremig de bardisses? No tenen també un gran encís aquelles figures que són més altes que les cases de suro i aquells grups de pastors amb barretina que seuen entorn de l'olla fumejant? No discussiu pas la indumentària ni l'alçada de les figures. El que cal és fer les coses ingènuament i amb innocència infantívola.

Si contempliem un pessebre humil amb ulls severs, veurem únicament els defectes i no sabrem endevinar les belleses que conté. Els pessebres els heu de contemplar amb ulls d'infant. No heu de cercar en la seva contemplació un goig estètic, sinó un goig espiritual.

Aquest Noi rialler que hi ha en l'altar, diu En Maragall, és l'etern Infant que hi ha al bell fons de la nostra ànima. ¿No el sentiu algun cop, i fins sempre si tant voleu? Quan la tribulació faci tronellar, com un gran cop de vent, la vostra casa fins els fonaments; quan el dolor sembi eixugar totes les fonts de la vostra vida; quan la violència de la lluita humana deixi enterçei el vostre braç, o bé el sofriment de pensar marceixi el vostre front; ja malaltia us estiri al llit i us enfosqueixi els sentits... crideu l'Infant, crideu l'Infant! i vindrà; tornarà; tornarà sempre. Darrera la tribulació, darrera el dolor, darrera la lluita, darrera la malaltia i fins la mort hi ha en vosaltres una rialla infantil, que s'espera...

En totes les èpoques de la vida portem un infant adintre. L'infant no ens abandona mai. El que passa és que l'orgull ofega la seva veu. Sigueu humils, i en els aires sentireu la seva vibració. No deixeu morir l'infant. Eser serios no significa pas cloure els ulls pérque mai no somrigui. La serietat l'hem d'emparar en els nostres actes i les nostres accions; però malgrat hagim abandonat ja el món blau de la infantesa on les roses no tenen aristes, podem ésser senzills com els infants.

Les passions allunyen de nosaltres l'infant. Si sabéssim dominar-les els nostres ulls serien clars com un cristall i totes les cases les veuriem embolicades sota la llum blava del somni. Per allunyar-nos de les impureses del món cal fer: vida interior. Mirant cap endins aconseguim veure l'infant que somriu. Si els joves escolteixin la veu puríssima de l'infant no seguirien la via ampla del plaer damunt la qual cauen retuts aquells que seguirien amb el cor alegre el camí dreturer.

Cada dia cauen a l'abisme insovable de la concupiscència milers d'homes que es creien forts i araven pels mons arrossegants cadenes. Les passions desordenades són el flagell de la humanitat. Hemes lascius, si escolteu la veu de l'infant us allunyareu del llot de les passions i volareu com les àguiles dins la llum blava de les altures.

Si voleu en aquests dies nadalenços que la pau regni dins de la nostra llar, construïm un pessebre senzill i contemplen l'Infant Jesús com somriu entremig de la mu-

la i el bou. Tornem-nos infants. La molsa, color de maragda, que verdeja damunt les muntanyes de suro ens recordarà els camins solitaris i sentirem un gran desig d'allunyar-nos de la remor de les multituds que criden i gesticulen inconscientment. Evoquem la pau augusta de les muntanyes, perquè asseren el nostre esperit contorbat.

¿No veieu quina harmonia existeix entre Jesús, Josep i Maria? Com podem nosaltres mostrar-nos aggressius amb els nostres germàns veient somriure l'Infant Jesús als braços de la seva dolça Mare? Disortadament la pau no regna en totes les llars. Hi ha dissensions que allunyen els membres d'una mateixa família. Ah! com com menyspreu aquest tresor tan gran

que Déu us ha donat! Seguieu els camins del món lluny de l'escal dels germans. Si sou casats, imiteu Sant Josep, que sabia tractar amb un gran respecte i amò una gran noblesa, la seva dolça espresa. I els joves que imiten el bon Jesús que tot i essent Fill de Déu, sabia subjectar-se a l'autoritat dels seus pais.

Meditem davant el pessebre humil. Fem-nos petits per a comprender la grandesa de Déu. Jesús Infant, somriu dins la penombra de l'establia, i ens assenyalarà el camí que ens portarà al cel.

J. CIVERA I SORMANI.

Del món del pessebre i del pessebre del món

Un món inèdit ha construït l'arquitecte-infant; un món tot instant, tot anèdota. Un món d'aigua: meravella. Oh el seu món! Acolorit, visió de cor d'infant, que el temps no ha patinat encara de prejudicis ni n'ha espernat l'anàlisi. Aquí tot té un ritme simple, bell. Naturalesa i homes, hi són observats i expressats com en una Arcàdia felic. Un món tot imatge, tot poesia, — que defugí explicacions, ni ampliacions, — per contraire's a la concreció pura; a la simplificació i a la miniatura.

Parlar de limitació geogràfica fóra absurd. Camps, correus, rius i boscos, envoltats per una cleda de muntanyes. Si preguntéssiu pel més enllà: "més muntanyes"... muntanyes, una darrera l'altra, succeeixen fins a l'infinít. Aquí tot té una realitat i una lògica (la seva lògica) senzilla i normal.

Aquí, l'home trasqueja, treballa la terra, va al bosc, llaura, va a mercat, alhora que l'arbre floreix i fa pomes i pràsets i cireres com el miracle més senzill i natural del món. I els galls

canten i la llocada piula, mentre l'avia, al líndar de la casa, entrete la filosa, mentre a la xemeneia una floca de coto fa de "fum", que vol dir que les sopes bullent. I, oh, meravella! Totes les cases de pessebre tenen fum i sopes i tenen una dona a la porta i tenen gall i conills i oques...

I si us deixeu emportar pels encisos d'aquest diorama, d'imatgeria expressiva i realista, amb la senzilla emotivitat de les figuretes standard i del paisatge on es mouen, no sabeu per quina coincidència (d'un sentiment dirieu) trevessant fites de l'història de l'art de la civilització — no us deixa fins a la convergència d'uns gràfics: sien els relleus dels oficis del nostre catalanes Ripoll o del món d'un Fra Angèlic i de mil moments més i de mil latituds geogràfiques de tots els temps.

I quan ja amidada la seva estructura, — el pensament no es detura, — aquest món que classifiquem amb els dits d'una mà, es posa en moviment; i quell cacador aquella velleta, i aquell altre i el de més enllà s'animen i

Recorda, Catòlic

Que demà, diada de Nadal, en toutes les parroquies de la ciutat hi haurà la colecta extraordinària

Pro Culte i Clerecia

floreixen les passions, vics i virtuts, i aquest món és va engrandint, i agafa perspectives i els plans i termes s'esfumen, i perd aquella nitidesa primitiva. I com cercles concèntrics en augment aquests vics i virtuts reaccionen engendren lluites i ens porten a un món nou, on una complexitat psicològica en desdibuixa els contorns, i aquell caudor és ja un altre caçador i aquelles figuretes ja no són el cànó de totes les figuretes, i aquell món que tenim en una mà se us escapa perquè aquest món nou ens absorbeix en el seu saceig de la rialla i el plor del viure. I ja no assistiu a la classificació d'estats específics, sinó morals — de civilització o barbarie — entre el moralejant de la mutació de la vida i la mort.

aH passat temps. I d'aquella lliçó d'humilitat de l'estabia amb el Gran Infant arribem a la lliçó d'humanitat del Calvari, l'Angel de la Nativitat, esdevé l'Angel de l'Hort de les Olives, i aquells senzills pàtors, cantors de corrandes i harmonies deflaviol, esdevenen els soldats, maldients, superbos jugadors del Calvari, ens adonem de què hem fet un llarg camí. I aleshores sentim un íntim consol de tornar enrera i del pessebre del món, tornar al món del pessebre, — el món de l'àngelada i poesia — i furgant dintre vostre us adoneu de què aquest món de tenèries a i bondat existeix, perquè hi han infants que continuen creant-lo i vesaltres l'heu creat també, i trobeu que els temps i la conveniència del món l'han avengonyit i arreconat dintre vostre, pel pecat de massa tendre i pueril, des d'on de fant en tant, sense saber com, per damunt de tota la serietat sociable treu el nas i us juga una mala passada, tant per recordar-vos el vostre oblit com per recordar-vos la seva existència.

J.

Tríptic Nadalenc

I NADAL

El més intim, el més corprendedor i el més deliciós dels aspectes de la vida de Jesús, és el seu dolc naixement, la vinguda del Verb etern a la terra i l'aseva naixença a Betlem.

La vida de Jesús pot evocar-se en unes quantes monjies: després de Betlem. Natzaret, el llac de Genzaret, Jerusalem. Natzaret significa misteri; el llac, treball; Jerusalem, el combat. I tot plegat és la gamma de tota la vida divina de Jesús, de tot el seu dia.

Betlem és el començ del matí amb totes les frescros de les auroras, el primer somriure del cel: Nadal!

Nadal té un aire de festa que porta ecos de remors llunyanes de cants anglesos i batets d'ales. Ara remou en nosaltres tots els records jocunds de la infantesa, i ens impressiona profundament per la immensa gravetat del seu misteri.

II BETLEM

En mig de muntanyes nues, Betlem (que vol dir casa del pa), s'alça com un oasis de verdor. Tot allà plà és exuberant; per ixo arribant l'anomenaven Efrata, "la fecunda".

Betlem era el sojorn predilecte de Salomó, allà plantà els seus magnífics jardins que s'allargaven per la plana d'Ortàs fins als peus de la vila. Allà construí les grandioses cisternes (que encara existeixen), que fornien d'aigua el Temple i la ciutat de Jerusalem, talment que la vida de Jerusalem sortia de les deus de Betlem, com de Betlem ha deixat la vida del món.

La darrera rampa mena a la plaça on hi ha la gruta del Naixement, coberta per la basílica més antiga del món. D'allà estant, es veuen els horts verdejants, i a la llunyania el vilatge de Beit-Sahur, d'on vingueren els pastors i on s'estenien les eres de Booz i els camps on es-pigola Ruth, la moabita, a la creta de l'horitzó està estès el llengol maragdi de la Mar Morta, i a l'esquerra s'endevina Jerusalem, la ciutat de la sang.

Pels carrers i la plaça, plena de gent i de camells, pasen les donze-

lies gracies amb els seus vells blancs, com en temps de la Verge Maria, i els infants amb túniques ratllades de blau, com els antics amics de l'Infant Jesús. Aleshores comencen les evocacions indefinides. Paisatge i records; melangia i dolcesa.

Per a mi, l'atractiu de Betlem és la nit; la mitja nit; el silenci dels horitzons sota la vibració de les estrelles, esperant prendre al cel son Benamat:

Després de la simfonía de la posta rogenca quan comença d'encescre's l'estellada, hom clou els ulls, i la realitat del moment i del fet evangèlic es confonen amb un somni ple d'amor.

Instintivament, hom gira el cap i diu: Es allà... i s'espera veure arribar a la plaça, fatigat pel llarg camí amb una intensa joia en l'ànimana, el Grup sagrat...

III

NO HI HAVIA LLOC A L'HOSTAL

Cap al tard d'aquell dia de desembre. Maria i Josep arribaren a Betlem. La vila era plena a vessar, quan els caminants cercaren estatge a l'hostal no en trobaren, no hi havia lloc per a ells.

També l'ànima de l'hàbit ve a ésser una mena d'hostal. Hi ha lloc per a tanques coses en la nostra vida! Com aquells refugis oberts a tithom que es veuen en les viles orientals, nosaltres acullim tot allò que té una paraula d'aractiu, d'amor o de plaer. I la multitud hi penetra, ens envaeix, ens absorbeix. Multitud de pensaments, de desitjos, de preocupacions materials d'affers, de passions; tot això entra ocupa tot el lloc. I quan Jesús es presenta, ja està tot ple, ha fet tard.

I encara sovint, nosaltres tenim por d'un tal hoste! Jesucrist ens inquieta. Quan Ell entra en alguna banda, vol un lloc ben ample, i incontestat, i honoroble, voi el primer lloc. ¿Com podríem encabir-lo al costat de molts dels hostes que hem admés? I aleshores li diem: Aneu-vos-en!

I Ell se'n va. I nosaltres ens quedem amb les nostres misèries, com aquell hospital de Betlem, que poja sobre l'Infant sota el seu teulat, i no ho va volar.

A. M. de B.

Els pessebres en el segles XIII-XX

Però el fet principal que donà vida i llirisme als pessebres de la mateixa manera que en donà a tota la iconografia cristiana, fou l'aparició de Sant Francesc d'Assís. Aquesta influència la podríem deduir, si no ens constés el fet històric del Bosc de Greccio l'any 1223, relatat per Sant Bonaventura al capítol X de la seva "Legenda Sancti Francisci" (Mossèn Manuel Trens: "Sant Francesc i els Pessebres. Vida Cristiana", Nàdal 1926).

Segle XIII. Manquen exemplars pesebristes del trescents. L'influència franciscana substitueix definitivament la devoció estricta del pessebre-reliquia.

Segle XIV. Tampoc tenim exemplars del pessebre quarecentista. L'idea secament teològica que presidia les primeres representacions nadalenques és complementada i desplegada pels drames litúrgics de l'època, influint més en les pomposes Nativitats dels pintors italians renaixentistes.

Segle XV. El primer pessebre amb figures, del qual tenim notícies, és un pessebre napolità de l'any 1478 en el qual s'hi representaren profetes i sibiles.

Segle XVI. Es l'època del pessebre completament constituit. La plàstica representació del Naixement de Jesús és reduïda, fina i preciosa. Les figures tot sovint són de fusta tallada. Gerolamo Santa

Croce, Antoni Rosellini i altres artistes de nom contribueixen amb les seves obres a l'esplendor d'aquest art.

Segle XVII. Continua la tradició pessebrista. En l'art del pessebre s'hi encarna la corrent artística de cada època: el barroquisme, el classicisme, el paisatgisme i el mecanisme; les quals corrents el fan evolucionar en diversos aspectes.

A finals del segle XVII i començament del XVIII ens trobem amb la màxima difusió del pessebre, i amb la prodigalitat de les figures. Els prodigiosos Betlems napolitans, i el tan famós pessebre del Rei Carles III de Sicília, en són una bona prova.

Segle XVIII. Eren notables els pessebres per les grans i petites figures, vestides de fines sedes i adornades amb joies d'autèntica i rica orfebreria, o bé escupides per insignes artistes d'aquella època. Generalment el pessebre no es concretava a l'escena del Naixement; en alguns casos ocupava diferents sales i corredors.

Els escultors portuguesos Machado de Castro i Antoni Ferreira, en tallaren preciosos figurins per als pessebres setcentistes conventuals.

Segle XIX. Itàlia, França, Espanya, Alemanya, etc. continuen les tradicions pessebristes. Catalunya és un dels pobles més amants d'aquesta pietosa tradició; i envia les seves obres a l'estrange.

Segle XX. En alguns països el pessebre entra en son propi renàixement; el pessebre no és mort ni aturat en la seva evolució. L'Exposició d'Arts decoratives de París (1926), al Palau d'Austria, exhibia una sèrie de pessebres fets de paper i de cotó fluix que eren una deïcia d'habilitat i de color.

P. ANDREU DE PALMA DE MALLORCA, O. M. CAP.

Pessebres artístics i pessebres casolans

per apropar-se més a la realitat. Es regla que no falla que el que el fa bé un any sobre una taula, al següent ja no se n'accontenta i adopta institutivament la segona forma pel sol fet de veure'n un. Uns pessebres desordenat em fa el matxix efecte que entrar en una casa luxosa i que tot estigui en enrenou.

Bastant discutit ha estat aquest tema, i si era millor fomentar els uns o els altres, el qual am proporcionaria matèria abundesa per a escriure no un article sinó diversos.

Fent memòria em sembla recordar haver llegit algun article en el qual entre diverses consideracions gairebé es venia a dir que el públic havia de passar de llarg davant de qualsevol pessebre que fos titllat d'artístic.

També hi ha sagut qui amb la dèria de propagar els "casolans" s'ha atrevit a aconsellar barreges d'estils, muntanyes i objectes desproporcionats, que les figures i cases petites havien de posar-se davant de les grans, perquè així es veurien més i d'altres coses per l'estil.

Respectant de tota manera el pensament de cadascú, ne de manifestar que sóc d'opinió completa contrària a tota aquesta manera d'amuntegament que algú troba recomanable. No sembla sinó que en aconsellar això encara es vulgui sostenir la dèria que el pessebre és cosa per a distreure les criatures i fer riure els grans.

El pessebre, ultra palesar les aptituds artísticas del constructor, és un a cosa seria i l'havem de mirar amb respecte i veneració, per recordar-nos una data.

No és que sigui completament artidari d'ús pomposament anomenats "artístics"; alguns he de dir que n'he vist que són atemptats a l'art.

Quantes vegades m'he fet les següents preguntes: Es que tot pessebre pel sol fet de tenir-lo a casa no podem classificar-lo de "cassola"? En què es distingeixen els artístics dels casolans i quina és la ratlla divisòria entre els uns i els altres. Jo per més que l'he cercada no l'he sabuda trobar.

En tot pessebre ha d'haver-hi ordre i revelar el bon gust de l'exponent; convé que totes les proporcions siguin ben adequades, tant si sense cap pretensió es fa damunt d'una taula, com si se li vol donar forma panoràmica que és la millor

El meu pessebre

M'agrada el pessebre com el feia el pare ci bastí el meu avi i ara el faig jo; m'agiada el pessebre que em fa sentir ara els dolços colloquis del Déu infant.

M'agrada el pessebre curullat de molsa amb rius de per riure, torrents i espadats, cassetes de suro ran la prada dolça i ponts i bârdisses, fontetes i prats.

I força velletes i vells amb gaiato, pastors amb ovelles pelut i sarró que cerquen frisos, a l'esquena el fato, la cova on alena el Nostre Senyò.

Rabadans pietosos, rieres glaçades, someres amb sàries torrents desguassats, rius totpoderosos, muntanyes nevades, ofrenes ingènues, minúsculs sembrats.

Caçaires que engeguen els trets aban d' hora i els pastors sorpresos que esguarden el cel, i l'avia que fila i el vell que ja adora, i el nen que mastega pa i figues i mel.

Em plau l'endinsar-me en la Cova santa i esguardar el rostre del meu Déu infant, els braços estesos, la seva amor tanta, plorant ja per l'home que va estimar tant.

Deu-me eixos pessebres plens de rustiques que tenen la flaire del serrall veï i em duen records de la meva infantesa i de les promeses de l'Infant diví.

Jo vull el Sant Nin i Josep i Maria, el Lou la somera, els pastors adorant, la flaire de molsa i l'Angel que guia... Deu-me eixos pessebres que em fan sentir tant!

PERE J. GIRONA.

7. — * Carrer d'August. Principal, 2.º, don Lluís Avila, pessebrista il·leregat. Tots els dies, de sis a vuit.

8. — * Baixada de la Peixateria. Don Joan Pascual (Tintoreria). Tots els dies de sis a vuit. Altrament, germanets Pascual (pessebre infantil).

9. — Carrer d'Armanyà. (Patronat). Joves Cristians. Feiners, de sis a vuit. Festius, de cinc a vuit. Constructor, don Lluís Saumells Padrós, de l'Associació de Pessebristes.

10. — * Carrer del Gasòmetre 25, baixos. Don Lluís Andreu, pessebrista il·leregat. De cinc a vuit els dijous, diumenges, i dies festius.

11. — Carrer de Rebollo, 2, Casal Catòlic de Sant Joan. Feiners, de sis a set. Festius, de quatre a set. Constructor, mossèn Josep Maria Domingo, de l'Associació de Pessebristes.

12. — * Carrer de Castellarnau, 15, 2.º, don Joan Nadal. Feiners, de cinc a set. Festius, de cinc a vuit. Altrament germans Nadal (pessebre infantil).

Nota. — En totes aquestes direccions les que van precedides d'una estrella, volen expressar que facilitaran invitacions-programmes per la festa pessebrista del dia 7 de gener de 1934, en el Teatre Metropol.

Durant les diades nadalenques, la secció d'infants del Casal Catòlic de la Trinitat visitarà els pessebres cantant-hi cançons pròpies de la diada.

Asociació de Pessebristes de Tarragona

CICLE DE 1933 a 1934

VISITA ALS PESSEBRES PUBLICS

1. — Camp de Mart. Obra Pia de Montserrat, Tots els dies de sis a vuit tarda.

2. — * Carrer d'en Mediona, 3.º, 1.º, don Salvador Serra Sugranyes. Dimecres y dijous, de set a vuit tarda, festius, de cinc a sis.

3. — * Rambla 14 d'Abril. PP. Caputxins (Sant Antoni), entrant per la porteria. Constructor el reverend P. Felip de Tarragona. Feiners, de cinc a set. Festius, de quatre a set.

4. — Carrer d'en Ixart. Casal Catòlic de Sant Francesc. Feiners, de sis a set. Festius, de quatre a set. Constructor don Ramon Magarolas, de l'Associació de Pessebristes.

5. — Carrer de l'Assalt. PP. Carmelites Descalços. Feiners, de sis a vuit. Festius, de cinc a vuit.

6. — Carrer d'August. Col·legi Tarraconense. Feiners, de sis a vuit. Festius, de cinc a vuit.

tia, processó claustral i Missa de Pontifical en la que celebrarà l'Eminentissim Sr. Cardenal, i sermó que predicarà el M. I. Dr. D. Josep Vallés, canonge Lectoral.

Tarda a les quatre, solemnes Vespres.

Capella de la Mare de Déu del Claustre. — A les set, missa, novena a l'Infant Jesús, plàctica i comunió general amb cant per l'escolania i el poble fidel, seguirà altra missa i la tercera a les vuit.

SANT JOAN. — Misses de dos quarts de sis fins a les dotze. A les deu, Ofici solemne, adoració del Nen Jesús i plàctica.

Tarda a dos quarts de sis, Rosari i adoració del Nen Jesús.

SANT FRANCESC. — Misses de sis a dotze. A les deu Ofici solemne.

TRINITAT. — A dos quarts de set Missa del Gall a orquestra i segueixen misses tot el matí fins a dos quarts de deu que serà d'Infants i de reserva.

Tarda a les sis, Rosari, Trisagi amb orquestra, exercici de l'Octavari, sermó pel Rnd. Dr. Vicens Nolla, benedicció, reserva i adoració de l'Infant Jesús.

CARME. — Misses des de les sis a les dotze.

Tarda a les sis, Rosari, meditació i adoració de l'Infant Jesús, durant la qual es cantaran villancicos.

SANT ANTONI (PP. Caputxins). — Misses de les sis a les deu.

Tarda a dos quarts de sis, Rosari, exercici propi del dia i adoració.

SAGRAT COR. — Misses de les sis fins a les dotze.

CULTES PER A DIMARTS
CATEDRAL (Capella de la Mare de Déu del Claustre). — A les set.

missa i novena solemne a l'Infant Jesús.

SANT FRANCESC. — Misses com els aliumenges. A dos quarts de vuit, exercici dels tretze dimarts a Sant Antoni de Pàdua.

Tarda, a les set Recés per a dones i donzelles pel Rnd. P. Francesc Llorenç.

TRINITAT. — Misses com els diumenges. En la de dos quarts de nou, Exposició.

Tarda, a les sis Rosari, Trisagi amb orquestra, exercici de l'Octavari, sermó pel Rnd. doctor Vicenç Nolla, benedicció, reserva i adoració.

CARMEN. — Festa mensual del Niño Jesús de Praga. Por la mañana, misas como los domingos. A las ocho, de comunión.

Tarda a las seis, rosario, coronilla cantada, motete sermón por el P. Benito de Santa Teresa, bendición papal, y adoración del Niño Jesús.

En totes les parròquies i esglésies es diran misses com els diumenges.

Antoni Segú
CORREDÓR DE
FINQUES
MENDEZ NUÑEZ, 21, Baixos
Telèfons 748 R. i 748 X
TARRAGONA

Guideu - vos
l'estómac
perquè és la base de
la vostra salut

Jo vaig patir
com vós, però em va
curar el
DIGESTÓNICO

del Dr. Vicente

ES VEN A LES FARMACIES

SE VENDE

casa situada en la calle Mayor de
Torredembarra.

Informes en esta Administracion

¿Se escinde la U. G. T.?

Ya se han hecho públicas las discrepancias existentes en el seno de la comisión ejecutiva de la Unión General de Trabajadores. Esas mismas diferencias se acientúan por días en la ejecutiva del partido socialista. Los dirigentes de ambas organizaciones están divididos y hasta distanciados personalmente.

Los señores Besteiro y Largo Caballero opinan muy distintamente acerca de la táctica que deben seguir la sindical obrera y el partido obrero. Mientras el presidente de la U. G. T. cree que es contraproducente propugnar la revolución desde los cargos de responsabilidad, el presidente del partido todo lo fia a un golpe de audacia. En su empeño le sigue el periódico del partido cada día más provocativo y menos veraz. Enjuiciando el movimiento anarcosindicalista ha dicho "El Socialista", al día siguiente de levantarse la previa censura, que no lo condena. Lo que equivale a solidarizarse con los revoltosos que causaron la catástrofe de Puzol.

Como la situación no puede permanecer en el estado de tirantez provocado por las campañas electorales del señor Largo Caballero; el señor Besteiro ha propuesto y obtenido que se consulte a los sindicatos sobre la conveniencia de celebrar un Congreso que señale la conducta a seguir.

Muy aventurado resulta presagiar su resultado; pero no lo es tanto si tenemos en cuenta que elementos directivos siguen a cada uno de los líderes en desacuerdo. Dentro de la Unión General de Trabajadores cada personajillo tiene un número de personas o de sindicatos que le siguen incondicionalmente y su importancia e influencia está en relación directa con la de adeptos que obedecen a su inspiración.

El señor Besteiro cuenta con la mayoría de los miembros de la comisión ejecutiva, aunque esto no quiere decir que en el congreso también cuente con la mayoría de los votos. Sin embargo es probable

que triunfe su criterio, toda vez que le comparte don Lucio Martínez, señor que mangonea a las mil maravillas la Federación de trabajadores de la tierra, que es la que tiene mayor número de cotizantes y que fué la que en el congreso pasado dió el triunfo a la candidatura encabezada con el catedrático de Lógica. Además el prestigio del ex presidente de las Constituyentes rebasa en mucho al del ex ministro de Trabajo, bastante desacreditado entre las masas obreras por su gestión desastrosa como ministro.

Al señor Largo Caballero le sigue incondicionalmente don Trifón Gómez, cacique número uno entre los ferroviales, y que, por lo tanto, sumará sus votos a la tesis que mantiene el llamado "lenin español". Los señores Prieto y Teodomiro Menéndez también se inclinarán por la revolución. Y asimismo se manifestarán aquellos sindicatos influenciados por el comunismo y que a pesar de ello se mantienen afectos a la U. G. T. por conveniencias particulares.

Tanto en el caso que triunfen unos u otros los vencidos no se allanarán a transigir con la conducta que señalen los vencedores, y sobrevendrá la escisión con todas sus consecuencias.

No llega uno a comprender cómo son partidarios de la revolución ciertos socialistas. Don Indalecio Prieto es propietario de "El Liberal", de Bilbao, Huelga decir, por tanto que su situación económica es mejor que la de muchos de los llamados burgueses. El señor Largo Caballero cobra la cesantía de ministro, y la cobra a pesar de estar a todas horas renegando de la República que le paga.

Estamos ante el desmoronamiento de las organizaciones socialistas. La casi totalidad de los partidos republicanos que hicieron la revolución han desaparecido, y solo falta que se hunda la organización obrera de la cual comienzan tantos caibillares desaprensivos.

EMIGDIO MOLINA.

ATENCIÓ!

Confieu el arreglo del vostre aparell de radi o radigramola, al Nou Laboratori radiotècnic dirigit per enginyer.

Radiotècnic unic a Tarragona

Reparació i transformació de tota mena d'aparells.
Pressupost gratis.

CASA ARBONA "SUC. A. FONT"

Comte de Rius, 19

Victoria

LOS FUMADORES DE BUEN GUSTO

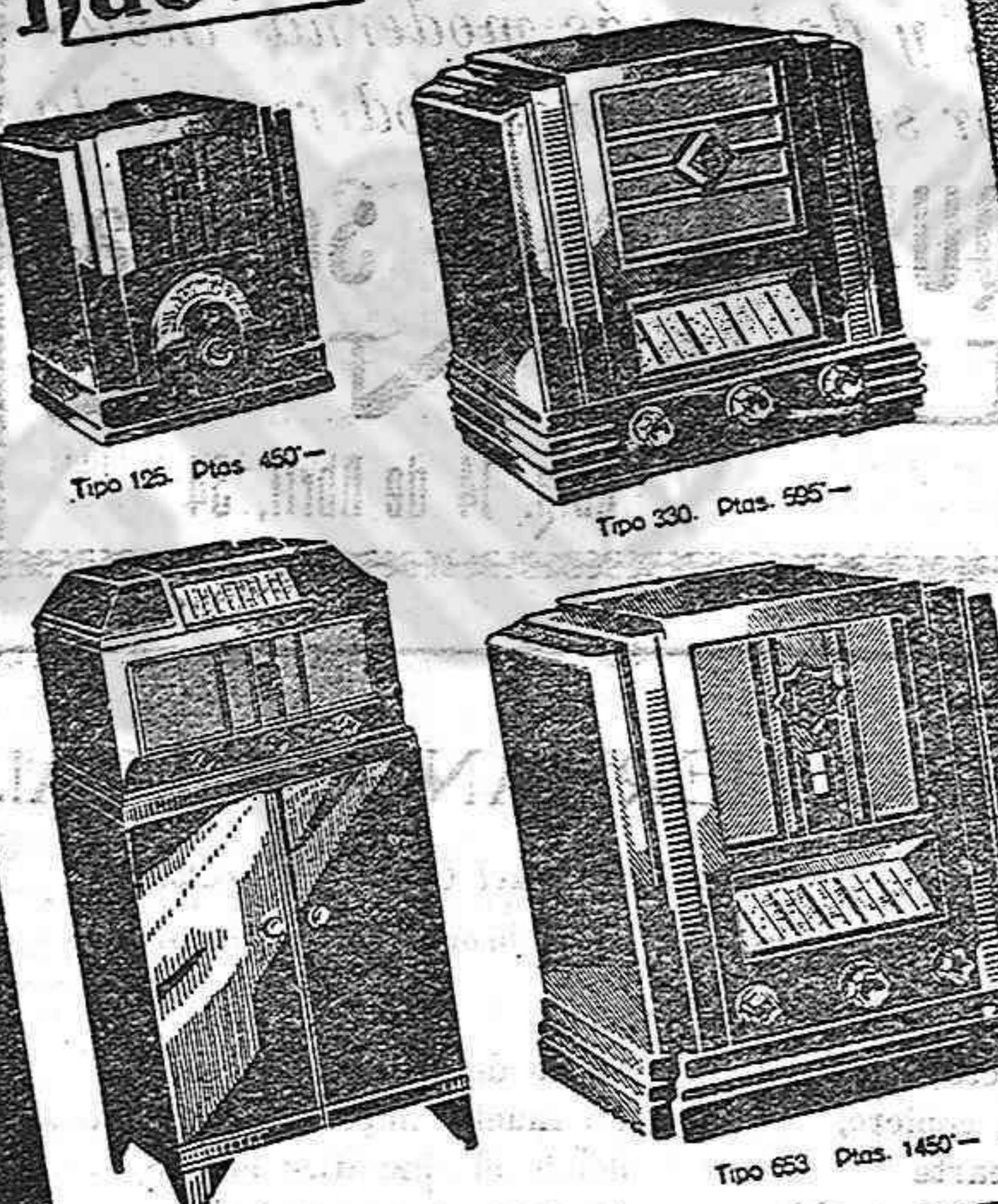
"VICTORIA"

HIGIÉNICA BONITA PRACTICA

REPRESENTANTE GRAL: TOMÁS RIVAS - ASCAO 18 - BILBAO

*En la cumbre de la
Perfección
1933/34.*

nuevos modelos

*La marca de calidad
de mayor prestigio técnico*

TELEFUNKEN

NUEVAS
CARACTERÍSTICAS

Válvulas Hexodos y Binodos
Ondas de 18 a 2.000 mts
Altavoces electro-dinámicos
Potencia efectiva: 2 watios, todos los modelos
Amplificación de 1 a 10 millones de veces
Selectividad 9 kc
Sensibilidad 10 microvolts
Compensadores automáticos de potencia, tono y fading
Eliminadores automáticos de ruidos y perturbaciones

Agencia exclusiva de venta en Tarragona:

Juan Bonada
Unión 26 Tarragona

i tots plegats portem la meravella
d'un cor ben entendrit per ser Nadal;

ens en anem duent brots de llentrisca
i una flaire forta, presa al camp
i no ens adonem com ens rellisca
la preciositat del nostre ram.

que és l'afrena per la Verge Santa,
per Sant Josep pacient i ben tranquil
oïnt com passa gent canta que canta,
i cada u ho fa pel seu estil:

qui duu ferrets, qui xiula amb una flauta,
qui amb tapadores canta villancets
i qui bufa un corn com argonauta
i qui amb bombo, qui amb platerets
ho esvaloten tot i fan xibarri
que us fan riure fins trencar el coll,
però com és Nadal el vostre barri
de tant alegre balla de corcoll.

Clavada al cel hi ha l'estrella clara,
l'estrella viva, una flor lluent:

Beneida sigui l'hora en que la Mare

dugué el Fill de Déu Omnipotent.

Beneida l'hora en que alletareu

amb vostra sang tan pura i virginal.

Per tots, al pit, el vostre Fill el peixareu:

Beneida l'hora de Nadal.

Beneida sigui l'abraçada
que era viva, com un foc d'amor
que va desfent el gel, la neu glassada
del cor empedret del pecador

que veu sols el Nadal amb llavis dolços,
amb copes escumoses de xampany
i sent que li repique els seus polsos
amb una gran follia, el desengany.

Truquem a l'establia en bona hora.

—Si ens voleu, ací ens quedarem.

Teniu un Fill, Maria, que enamora;

I si voleu oïr-nos cantarem

que dóna bo la vostra companya

que Vós ens féu posada en el portal.

Us ho hem donat tot, Verge Maria,

doneu-nos, si us plau, Vós, el Nadal.

Que sigui beneida, Verge Santa,

ah, l'hora del diví Infantament.

Oiu. Tothom com ve, canta que canta.

Els àngels, els pastors van responent:

—Beneida sigui aquesta planta,

el tany que ha florit tant bellament!

Amén!! Amén!!!

P. HILARI D'ARENYS DE MAR. O. M. CAP.

"La Santa Biblia,"

Los católicos de habla española tendrán ya la posibilidad de adquirir

EL MEJOR LIBRO DEL MUNDO

en condiciones verdaderamente excepcionales, jamás registradas en los fastos editoriales de ninguna época y de ningún lugar.

ANTIGUO Y NUEVO TESTAMENTO

completos, traducidos de la VULGATA latina por el

ILMO. DR. D. FELIX TORRES AMAT

Avalorado el sagrado texto con notas y aclaraciones, según la mente tradicional de la Iglesia Católica, entresacadas de los Santos Padres, Expositores e Intérpretes sagrados, arregladas y acomodadas concienzudamente por el ilustre publicista

D. JOSÉ DÍEZ MONAR-PRESBITERO

justamente reputado como uno de los más destacados prestigiosos literarios del Clero español.

Con bellísimas ilustraciones, en tricromía y en negro, y mapas, a variadas tintas, por los notables artistas
MÁXIMO RAMOS Y ANTONIO
MOLINÉ

CON APROBACION Y CENSURA ECLESIASTICA

La obra constará de doce volúmenes, formato 21 x 14,5 cms., en papel de superior calidad, con unas 150 páginas, como promedio, a dos columnas.

Hasta ahora se han publicado:

- I. GÉNESIS - EXODO - LEVITICO.
- II. NUMEROS - DEUTERONOMIO - JOSUÉ, JUECES - RUT.
- III. LOS CUATRO LIBROS DE LOS REYES.

Los demás se irán publicando uno cada quince días.

Para la venta dirigirse a la SECRETARIA DE CAMARA DEL ARZOBISPADO o a la Administración de "LA CRUZ".

EXEMPLAR: 1'25 Ptes.

ESMALTE NACARADO DE ROSAS CARPE

SI QUIERE TENER EL CUTIS PERFECTO USE ESTE SUPREMO EMBELLECEDOR.

NADAL

LA PREVISIÓN NACIONAL

FILIAL DE

LA CATALANA

Us dóna novament el crit d'**ALERTA!!**

I us ofereix en una sola pòlissa l'assegurança combinada per al vostre pis, de foc, robatori, atracament i desperfectes, cobrint un capital, per exemple, de 10.000 pessetes per 19'95 ptes. l'any.

Se us pot garantir també els vostres comerços, fàbriques, tailleres, pel risc de MOTI o TUMULT POPULAR amb una sola pòlissa pel risc de foc, robatori i destrucció a conseqüència d'un MOTI pagant primes reduïdissimes.

Commissionat provincial:

Santiago Vallvé

La de la más selecta clientela.

La más chic, y de la más moderna instalación por sus adelantos modernos es la

PELUQUERIA para Señoras

J U A N

Rbla. 14 de Abril, 34

BIENVENIDO, HERMANO POETA!..

Para D. Manuel Casuso, Director de esta Prisión provincial, e inspirado poeta.

Nobleza obliga, tocayo,
y siendo, además, copiero,
es muy justo desearte
grata estancia en este pueblo
de gente morigerada
de corazones sinceros,
de vetustas maravillas
de glorias y de recuerdos,
de campiña esplendorosa
de frutos ricos, selectos,
de crepusculos sublimes
de incomparable sosiego,
de doncellas agraciadas
y de virtudes modelo.
Aunque pocas horas llevas
de ejercer aquí tu empleo,
ya habrás podido observar
lo que somos y valemos:
gente sencilla y modesta
que toma la vida en serio.
También habrás observado
en tus asiduos paseos,
una Rambla como hay pocas
(un verdadero portento!)
un balcón que mira al mar

en donde se mira el cielo:
un muelle importante, hermoso,
donde el simpático obrero,
se gana con su trabajo
el pan para sus pequeños:
un paseo muy reciente
(trinchón sublime y exelso)
donde el sabio se descubre
donde se extasia el pueblo:
En fin, hermano poeta,
perdona a este escritor huero,
que ni para Cicerone
sirve ya... cuando se es viejo...
al paseo de Pi y Margall
sopas de ajo, y... vino añejo...
(Y no me ofrezcas la casa (1)
porque ante su historia... tiemblo!)

Bienvenido, hermano poeta,
Tarraco es madre modelo,
que recibe cariñoso
al cumplido caballero!..

MANUEL DE PEÑARRUBIA.

1) Pilatos.

Agustín Serros

COMPRA - VENTA

Administración de fincas

DESPACHO: de 10 a 12

CARRERERA

BARCELONA 69

TARRAGONA

Teléfono 449 X

RESTAURANT BUENSUCESO

CALLE BUENSUCESO, NUMS. 6 y 8 al lado de la Rambla de Canaletas y muy cerca de la Plaza de Cataluña. Se sirve a la carta a todas las horas.

BARCELONA

SE VENDE

un nicho con tres departamentos, situado en la Vía la Redención de este Cementerio.

Para informes en esta Administración.

Es lloguen parcelles

de terra cultivada amb aigua abundant, partida "La Pineda", prop de la capital.

Informar: Rambla Sant Joan, núm. 67, primer pis.

ESPACIOSO PISO 2.º

para alquilar a 50 metres de la Rambla espléndida vista al mar, sol durante todo el día, verdadero sanatorio.

Razón en esta Administración.

BOLSA DE TRABAJO

(SECCION DE MUJERES)

Se ofrece para doncella, muchacha que sabe leer, escribir, planchar y bordar. Pocas pretensiones.

Matrimonio dese porteria.

Se ofrece niña de unos 16 años para dependienta.

Mujeres para faenas se ofrecen. Señorita mecanógrafa resea colarse.

Farmacia Diges

ANALISIS-ESPECIFICOS

nacionales y extranjeros

Aguas minerales - Sueros - Vacunas -

Inyecciones - Ortopedia

Mayo 46 - Teléfono, 442.

Porfin

Los receptores,
radio-electrónicas,
gramolas
de mueble
y portátiles

LAVOZDESUAMO

pueden ser
adquiridos en
PLAZOS
Pídanos cuantos
detalles necesite.

CASA ARBONA
Conde de Rius, 19
TARRAGONA

LA VOZ DE SU AÑO

Descoberta de Pintures Murals del segle XIV a la Catedral de Tarragona

GESTION DEL CAPITOL CATE DRALICI

Amb data del 13 de març de l'any corrent el senyor Degà del Capitó de la Seu de Tarragona oficià a la Diòcesi General dels nostres Museus comunicant la descoberta d'unes pintures murals amb motiu de substituir per un nou altar el que estava adossat a la part exterior del mur lateral de clausura del Cor, del costat de l'Epistola, i sollicitant llur examen per tal de determinar-se la importància.

El 26 del mateix mes el Director General dels Museus examinà les dites pintures acompañat del canonge degà doctor Borrás i de l'eminent arqueòleg director de les excavacions de la necròpolis romano-cristiana, reverend J. Serra i Vilaró els quals li mostraren la presència d'altres fragments pintats que apareixien sota l'arreboscat modern del propi mur i encara d'altres en un mur lateral de la capella dels Sastres.

Pogueren apreciar, entara, alguns altres fragments descoberts amb gran cura i temor de destruir les pintures, per la qual cosa el Capitó demanà als nostres serveis tècnics un informe de com calia procedir al descobriment.

Vista la importància positiva de la descoberta i el delicades que eran les operacions que calia fer per a descobrir les possibles restes de pintura existents, fou enviat a Tarragona el restaurador dels Museus senyor Manuel Grau, qui va donar l'informe següent:

INFORME DEL SR. GRAU

"Amb motiu d'un detingut estudi presenten les pintures descobertes a la Catedral de Tarragona, crec necessari adreçar a la Direcció les notes presents per tal que serveixin d'orientació per a estudis posteriors.

El mur és fet amb pedres no massa ben tallades i ajuntades, i, per tal motiu, a la paret hi ha importants superfícies d'estuc o morter que tapen els junts de la pedra.

Damunt de la paret preparada en aquestes condicions varen ésser executades les pintures.

Aquestes pintures són fetes amb un tremp fort i ho prova el fet que amb aigua calenta desapareixen en gran part. En una altra època posterior, i a l'objecte de pintar les parets imitant pedra, varen rentar segurament les parets i per tant les pintures, i altra volta, també, les varen estucar amb ciment, bo i tapant els junts de les parets i els desperfectes que s'havien produït amb els anys.

Això hom ho pot comprovar per encubrir-se? (s'haia, es té ratse que a alguns llocs la pintura es troba sota aquest nou estuc. Posteriorment encara, aquesta paret fou pintada per segona vegada imitant la pedra i repassada també amb estuc, i això fa així mateix de bon comprovar perquè sota la pintura actual en surt una altra on la divisió de pedres es fa amb una ratlla dura de color blanc que no correspon amb l'actual, i que és d'altra banda molt més dura.

Entre la pintura i la pedra, o estuc en saltar alguna partícula de color on hi ha figures, hom pot comprovar la presència d'una capa finísima de color blanc, i això vol dir que en alguns llocs la paret havia estat suauament preparada, particularment on hi ha vestidures de colors clars i carnadures. Pot comprovar-se això en la figura de Sant Feliu, on raspant un xic el color rosat del vestit, apareix el blanc.

Cal fer remarcar que la pintura existent a les concavitats de la pedra picada és un tremp tan ressec que en molts llocs saltarà fàcilment encara que hom ho faci bé, ja sia en sec o en moll.

També hem pogut comprovar amb exactitud que sota d'aquestes capes actuals de color i d'estuc manquen ja molts fragments de figures, la qual cosa vol dir que en pintar la paret, molts trossos ja no hi eren p's. A tots els llocs on damunt de les figures hi ha un fort gruix de color o d'estuc, segurament que en fer saltar aquest, saltarà també la pintura primitiva.

Cal fer remarcar el perill d'insistir amb aigua calenta per a rentar les parets, car llavors s'estava el color i hi ha el risc que es desprenGUI a partícules de la paret.

A tots els llocs on actualment hi ha una capa de color prima, treballant amb atenció sortiran bé les diferents espiral·lles i tate les figures que hi magí a sota. Aquests fragments sortiran bé, això si, rentant-los amb cura i assentant-los amb cura i assentant-los de seguida. Als llocs de molt gruix, repetim que l'aigua no hi fa res, i llavors és treball de paciència el fer saltar amb una rasqueta o un ganivet petites crostes per tal de descobrir què hi ha al dessota. Així i tot, hom tindrà una decepció en veure que moltes vegades el color resta adherit a aquestes capes de morter i no al mur.

Amb tot, amb molta cura hom podrà descobrir una part molt interessant de pintures.

Cal remarcar que es fa un xic difícil de calcular el temps necessari per a portar a fi aquest treball, car si bé als llocs on hi ha tons foscos hom pot obrar amb una relativa facilitat, en els tons clars pot passar-se tot un dia per a descobrir un fragment de vint centímetres quadrats".

INFORME DEL SR. SUTRA

Paral·lelament, amb data 3 d'abril arribava a la Direcció General dels Museus una informació sobre les pintures de Tarragona que amb molta diligència i acompanyant-la de fotografies, ens tramegia el restaurador senyor Joan Sutrà, el qual es trobava a Tarragona treballant en la restauració d'un retaule en el moment de la descoberta. Es interessant la comunicació del senyor Sutrà per donarnos una descripció detallada de la iconografia de les dites pintures. A continuació la transcriuim:

El dia 11 de març, en efectuar-se el desmuntatge de l'altar de Santa Llúcia (ocupant el quart tram de la nau dreta), adossat al mur exterior del Cor, hom es troba en presència de vestigis de pintura mural.

L'arquitecte diocesà senyor Bernat Martorell que es trobava present, indica a l'excellèntissim Capítol Metropolità la importància que tindria aquella troballa i la possibilitat de poder descobrir més pintura al dessota del pintat que imitant pedra fa anys que recobreix aquells murs.

El Cor sabem que fou traslladat al lloc que actualment ocupa durant la prelatura de l'arquebisbe Roderic Tello (1289-1308). El mur del frontis del Cor es deu a l'arquebisbe Eiximenis de Luna (1917-1927).

Les pintures murals que cobrien l'altar de Santa Llúcia es componen de dues escenes que fan referència a la vida de Santa Elena, descrites per Voragine en la seva Llegenda Daurada en referir-se a la Invenció de la Santa Creu.

Ambdós temes ocupen un espai de 1280 metres d'ample, per 1360 d'alt, el tema superior, i de 0'850 d'alt l'inferior.

El tema superior representa el passatge de la vida de Santa Elena referent al moment en què la Santa ordena que es dispositi en un pou el joen anomenat Judas, per a fer-li dir el lloc on havia estat crucificat Jesucrist crucificat Jesucrist; després d'haver-hi sojornat

sis dies, el jueu demanà que el deslliressin, prometent d'indicar el lloc on es trobava la Creu.

A la dreta de l'espectador, destacant-se damunt fons vermell, la Santa aseguada en bancal. (Fig. 1.)

(Es refereix al clítx Sutrà en què es veu la figura de Elena, mare de l'Emperador Constanti, de l'escena superior del mur del Cor.)

Al centre de la composició dos personatges fent l'acció de posar o treure del seu un tercer personatge, el seu jueu Judas amb la inscripció JUEU que apareix damunt d'aquest personatge i que retroba en el tema inferior.

A l'esquerra de l'espectador, ressalta del fons vermell amb un vermell més intens la figura d'un rei o emperador. (Fig. 2.)

(El segon clítx Sutrà representa el rei o emperador de l'escena superior del mur del Cor.)

Una orla o sanefa d'uns 4 centímetres separa les dues escenes; aquesta orla la retrobem al costat esquerre; és a base de negre, vermell i blanc. A la unió inferior, sobre fons vermell, la T característica de la Catedral tarragonina.

El tema inferior esencià el moment del descobriment de la Santa Creu. (Fig. 3.)

(Es el tercer clítx Sutrà que reproduceix el conjunt de l'escena inferior del mur del Cor.)

Sobre el mateix fons vermell i a l'esquerra de l'espectador, Santa Elena, ací ja amb el nimbe de santedat i amb la inscripció SANTA ELENA, agenollada, assisteix al moment en què són desenterrades les creus, una d'elles ja del tot descoberta i les altres dues a mig escolgar. (Fig. 4.)

(Quart clítx Sutrà. Detall de la figura de Santa Elena.)

La creu descolgada és portada per dos personatges; per terra eines de treball.

La resta de la composició, ocupant la part dreta de l'espectador, dos personatges a peu dret; un d'ells sembla ésser el jueu Judas, car a més de la semblança fisonòmica amb el jueu del tema superior du, com aquell, la inscripció JUEU.

El segon personatge sembla ésser un altre jueu, car, ultra els tres caràcters que li dóna l'artista, hi ha una sèrie de detalls d'indumentària que cal tenir present, per exemple: el cercle blanc del costat esquerre.

(Detall de la figura del jueu: clítx Sutrà.)

La pintura és tota ella a base de blancs, vermellos, negres, grocs (ocres) i blaus.

La preparació de la pedra és meticulosament feta per un finíssim ratllat.

Una inscripció, en part posada en descobert, permet de llegir:

...OMIA LIGNA ... MALIGNA

Una zona vertical de pintures es troba al costat esquerre de l'espectador; aquesta zona porta en diverses mans de pintura al tremp i a la calç que recobren el mur i veiem amb satisfacció com al apareixia, a grandària natural, una figura de Santa; malgrat que la neteja no sigui del tot completa, pels atributs: corona a la mà esquerre i creu a la dreta, pot dir-se que representa Santa Elena.

La figura adjunta permet d'observar els detalls d'aquesta bella pintura. (Fig. 6.)

(La figura de Santa Elena al costat esquerre de les escenes.)

La situació, les dimensions, la diferència que existeix entre l'orla vertical del costat esquerre i del costat dret de les escenes que fan referència a la vida de Santa Elena, ens permeten suposar que la Santa és flanquejada per altres escenes i que al costat dret d'aquestes (costat dret de l'espectador) apareixerà possiblement una figura de grandària natural. Exploracions fetes tot al llarg del

mur del Cor, permeten assegurar que sota la pintura actual hi ha pintura com l'anteriorment descrita.

Al mur de tanca del Cor o frontal, hom pot actualment apreciar la pintura que simula brocat en rebreix.

En la capella de la Mare de Déu anomenada "dels Sastres", la fornícula on es troba l'arqueta de l'arquebisbe Pere Clasqueri (1358-1380) és policromada; als costats han aparegut dues figures d'uns 0'80 metres d'alt representant la de la dreta Sant Pau i la de l'esquerra Santa Tecla; els nimbes són daurats; tonalitats vermelles, blanques, blaves, ocres i negres. (Figures 7 i 8.)

(Clítx Serra i Vilaró: representen les figures de Sant Pau i de Santa Tecla a la capella dels Sastres.)

Inútil indicar la importància que el descobriment d'aquestes pintures té per a la Catedral Metropolitana i per a l'art català medieval; l'escola pictòrica tarragonina, que mereix un capítol especial en la història de l'art, trobarà en aquestes pintures murals un nou motiu de valorització."

La data de construcció de la clausura coral (1289-1308) no sembla correspondre a les pintures a judicar per determinats detalls; sobretot pel tema imitant un teixit del fons de l'imatge de la fig. 6, sembla indicar una data molt més

tardana. Tampoc hom no veu acord entre la data que aquest últim tema denuncia i certes formes d'indumentària dels personatges que sembla ésser d'època anterior a aquella. L'estil de la pintura coincident, però, amb el gros dels elements datables fa creure que es tracta d'una obra feta en el segle XIV, potser en les seves darreries, al moment en què predominava en la nostra escola pictòrica l'estil anomenat internacional.

Sens dubte que aquest conjunt pictòric, que és d'una gran importància i la datació del qual no avancem sense les reserves que aconsella la manca d'un estudi detingut que cal fer, ve a enriquir d'una manera considerable el nostre patrimoni artístic, i per tant demana la immediata fixació i descobriment dels fragments que puguin restar amagats sota la pintura moderna.

A tal objecte, la Junta de Museus corresponent a la consulta i petició del Capítol de la Seu de Tarragona, ha ofert la seva col·laboració, aportant-hi la direcció tècnica dels treballs de descoberta i consolidació del Servei de Conservació i Catalogació de Monuments de la Generalitat de Catalunya, confiat a l'Institut d'Estudis Catalans.

Nota de la Redacció: Els clítxes interessants d'En Sutrà i Mn. Serra i Vilaró, que completen el precedent treball, no hem pogut publicar-los per causes alienes a la nostra voluntat.

CANÇÓ DE NADAL

El camp és tot cremat de les gebrades;
els caragols no munten la paret
i passen furioses les ventades
perquè ja és l'hivern, el temps del fred

i cau la neu al cim de les muntanyes
i cada nit l'estel és més lluït;
pels rierals un somiar de canyes,
i un dessert la vall i el torrent.

Només quan el bon sol pica la galta,
quan l'aire és tebió, atemperat,
quan un pardal escotorit us salta
a dintre de l'extesa, al terrat

és quan és el bon punt, la millor hora
de pendre el sol seguint algun rial
i veure si per ací o allà hi fóra
aquella molsa fresca de Nadal

que aniríem tots amb les cenanxes,
els caveguts i el fil d'empalomar
i s'esporguiria al cel un grapatxet
però per fugir no gaire enlla

perquè és temps de neus i companyia
de fer uns bons ramells de galcerans
que són gotes de sang, corall que cria
l'óbaga que té alzines i aglans

i la roureda i el rial de sorra
amb mārgues de garriga i petatons
i amb el cap ficat dintre la gorra
cerqueu esparraguera pels recons

amb un delit que dóna bo de veure;
i tot l'hivern així, si tant se val,
però que és molt trist, i no es pot creure:
que cada hivern, només, tingui un Nadal

que en haver passat el cor se'n gela
i ens entra un tremolor, aquell calfred
que es fica carn endins i se us arrela
a dins del cor que us fa sentir que perd

el bategar endut per l'enyorance
d'aquest pessebre, el cantar del gall
i veure'l fent la roda en la bonança
estarrufat, parant el seu ventall,

i el cant de la simbomba i de la gresca
d'aquell pastor ximplet dels Pastorets
que pensa que el Nadal és aquella fresca
i tot plegat són quatre cacauets;

i aquella hora alegre del desembre
del no dormir perquè la mitja nit
és com si fos frescal, com pel setembre
preneu la fresca que eixamora el pit

i aneu cap a l'església engalanada
de neules, de garlandes, de colors
i sembla que siguem a la diada
que tots vivim igual que aquells pastors

que vénen l'àngel i al cel l'estrella
que els menava tots cap al portal,

TUPINAMBA

La S. A. TUPINAMBA, primera casa de España en su ramo, ha instalado por su cuenta un establecimiento original, **Gañellas, 6**, muy a la americana, que vende sus famosos cafés y chocolates a precios muy bajos dada la superior calidad y además regala objetos útiles para el hogar

El antiguo representante sigue vendiendo en

Unión, 19

TUPINAMBA

VIDA RELIGIOSA

SANTORAL

Sants: Gregori, sacerdot martir; Delfí, bisbe; Eutimi, Llucià, Metròbi, Fau, Cenobi, Teotím i Drus, màrtirs; santes Irmina, verge i princesa i Tarsila, verge.

Missa del dia

Vigília de Nadal
De la Dmíniaca IV d'Advent.
Ornament morats.
Estació litúrgica a Roma: Els Dotze Apòstols.

EVANGELÍ

Continuació del sagrat Evangelí, segons sant Lluc:

L'any quinzena del regnat de Tiberi Cèsar, quan Pons Pilat era governador de la Judea, i Herodes era tetrarca de la Galilea, i Felip son germà ho era de Iturea i de la província de Tracònita, i Lisànias era tetrarca de l'Abisinia, essent principes dels sacerdots. Anàs i Caifàs: la paraula del Senyor es féu sentir a Joan, fill de Zacaries, al desert. I se'n vingué per la contrada del Jordà predicant el baptisme de penitència, en remissió dels pecats: segons està escrit en el llibre de les paraulas del profeta Isaïas: Veu del qui clama en el desert: prepareu la via del Senyor: adreçeu els seus camins: tota vall serà omplida: i tota muntanya i turó seran humiliats: els camins tots seran dreçats, i els escabrosos aplanats: i tota carn veurà el Salvador enviat per Déu.

Missa per demà

EL NAIXEMENT DE NOSTRE SENYOR JESUCRIST

Pasqua de Nadal

Doble de primera classe amb octava privilegiada
Ornament blancs
Festa de precepte

La diada del 25 de desembre inaugura tot el temps de Nadal. Aquesta diada ja fa molts segles que es celebra en totes les esglésies cristianes. Actualment en les esglésies catòliques de tot el món, es celebren tres Misses per cada sacerdot.

En aquesta festa l'Església, a l'hora mateixa del naixement a Betlem, amb la presència de Jesús damunt l'altar fa reviure l'aparició d'ell entre els homes. En iniciar-se el dia, l'aurora ens porta un nou començament de redempció amb la renovació del Sacrifici de l'altar. I ja en ple dia de Nadal, celebrem la Missa major, i en ella, els dos "Evangelis" que hi legim ens fan adorar el Verb diví, la llum del món, el rei dels céls i terra que sant Pau proclama infinitament superior a tots els Àngels.

Missa per a dimarts

De sant Esteve, Prctomàrtir.—Doble major.—Color vermell.

RECES MENSUAL A SANT FRANCESC

Se celebrarà el pròxim dimarts dia 26 per a dones i donzelles. A les set del vespre, el dirigirà el Rd. P. Francesc Llorenç.

QUARANTA HORES

Se celebren a la parròquia de la Santíssima Trinitat, essent les hores d'exposició de dos quarts de nou a les onze del matí, i de les cinc a dos quarts de vuit de la tarda.

El dia primer de Gener comencen a la Catedral.

Horari de Misses

CATEDRAL. — Des de dos quarts de sis fins a les nou, cada mitja hora i a les 10, 11 i 12.

TRINITAT. — A dos quarts de set, dos quarts vuit, vuit, i dos quarts de nou.

A dos quarts de deu, "Missa d'infants".

SANT FRANCESC. — A les sis, set, vuit, dos quarts de deu (cantada) i onze.

SANT JOAN. — A les sis, set, vuit, nou, tres quarts de deu (cantada) i onze.

SANT PERE (Serrallo). — A dos quarts de set, i nou.

SAGRAT COR. — Cada mitja hora, de sis a nou i a les dotze.

SANT MIQUEL. — A les set, dos quarts de vuit i a les vuit.

CARME. — Cada mitja hora, de dos quarts de set a dos quarts de nou, a dos quarts de deu, a dos quarts d'onze i a dos quarts de dotze.

SANT ANTONI (Caputxins). — A les sis, set, vuit i nou.

NATZARET. — A dos quarts d'una.

BEATERIO de S. DOMINGO. — A les vuit.

HOSPITAL. — A dos quarts de set i a les deu.

GNES. TERCIARIES (Vetlla). — A les set.

ESGLÉSIA DE LA MERCE. — A les sis i a dos quarts de vuit.

SANTA CLARA. — A les sis, a les vuit, ofici.

CULTES PER AVUI

CATEDRAL. — S'entra al chor a dos quarts de deu. Cant de Prima amb la Kalenda solemne. Després de l'ertia processó claustral i missa conventual amb sermó pel M. I. Dr. D. Josep Vallès, canonge Lectural.

Tarda, a les cinc, solemnes Vespres amb el "Dixit Dominus" i "Magnificat" per la capella de música. Completes, Matines i Laudes a casal gregorià. Te Deum i Bonitat per la capella de música.

Capella de la Mare de Déu del Claustre. — A les set missa i homilia, i devot exercici de les joranes. A les vuit, missa.

SANT JOAN. — Tarda, a les sis. Mèditació i Adoració del Nen Jesús.

SANT FRANCESC. — A les vuit, missa de comunió general de la V. O. Terciària. A dos quarts de deu, ofici.

Tarda, a les cinc, exposició de S. D. M. Corona seràfica, trisagi, benedicció i reserva.

Catecisme a les tres, al Casal.

TRINITAT. — Durant la missa de vuit, conclusió de l'octavari a la Mare de Déu de l'Esperança; la de dos quarts de nou, d'exposició. A dos quarts de deu, missa d'Infants de vuit, missa.

Tarda, comença l'octavari al Nen Jesús.

A les sis, Rosari, Trisagi amb orquestra, exercici de l'octavari, servit pel Rd. Dr. Vicens Nolla, benedicció i reserva.

CARMEN. — Tarda, a les sis. Ressò, meditació y Salve.

A les doce de la nit solemne missa del "Gallo", interpretàndose la missa "Rex Admirabilis" a les vuit y a orquestra del P. Gonzaio. O. C. D. La entrada serà per la porta del convento y por invitació.

SANT ANTONI (PP. Caputxins). — Misses a les set, vuit i nou, la de set serà amb homilia.

Tarda, a dos quarts de sis. Exposició, Rosari, Trisagi, benedicció i reserva.

Nit a les dotze, Missa del Gall solemne, de comunió general amb plàctica, seguidament es resaran les altres dues misses nadalenques.

Durant l'Ofertori es farà l'adoració del Nen Jesús.

COLLEGI SAGRAT COR (Agust). — A les dotze, missa del Gall. Entra per la porta del Col·legi, mitja hora abans.

MISSA DEL GALL

Se celebrarà en les següents esglésies:

PP. Carmelites, Sant Antoni (Caputxins) Sant Miquel, MM. Carmelites Descalços, Església de Sant Domènec, Hospital, Beneficència. Teresianes, Jesús Maria, Col·legi Sagrat Cor (Agust), Gnes. Carmelites (Uniò), Gnes. Carmelites (Vetlla-Estanislau Figueres). Col·legi del Sagrat Cor (Estanislau Figueres).

Cultes per a demà

CATEDRAL. — S'entra al chor a les nou. Cant de la Missa del Gall, que celebrarà el M. I. Dr. D. Manuel Borràs, Degà de la nostra Seu Primada, durant l'Ofertori, adoració del Diví Infant. Després de Primada, celebrarà la Missa de Pastorets. Després del cant solemne de Ter-

NADAL

El Grup "AUDAX" invita a tots els seus associats i simpatitzants, als següents actes, amb els que commemorarà la Festivitat del naixement de l'Infant Déu:

Avui, dia 24: A les nou del matí, partit de basquet-ball entre l'equip Fejocistes i l'Escola del Treball (B), al camp de l'Escola.

A les dotze de la nit, "Missa del Gall" solemne, amb comunión general, a la l'església de la Mercè (Casa d'Assistència Social).

Demà dia 25: A les dues del matí, inauguració del Pessebre, en l'estatge social (Armanyà, 11). Tot seguit serà servit als Fejocistes un esplèndid ressopó, que consistirà en: Sandwich, vi, neules, torrons i dolços.

Demà, dia 25 i següents, de sis a vuit del vespre podrà visitar-se el Pessebre que en el nostre estatge ha construït el company Lluís Saumells i que entra en Concurs.

CONVERSA

Abans d'ahir, divendres, a les vuit del vespre, amb nombrosa assistència de Fejocistes el doctor J. Maria Font i Cabot donà la seva anuncuada conversa sobre l'interessant tema: "La moral i el jove".

Fou presentat pel president del Grup, Enric Olivé, qui remercià, interpretant així la voluntat de tots els associats, la gentilesa que havia tingut el Dr. Font amb el Grup "AUDAX".

Seguidament, el Dr. Font i Cabot estudià d'una manera ben clara el tema anunciat, basant-se en les paraules ascienciacides del P. Puig d'Asens.

En acabar la seva conversa, el Dr. Font fou molt aplaudit.

UN LAPSUM

En el reportatge publicat el passat dijous a la plana 'AUDAX', pel company "Jcel" sobre "El passeig Arqueològic" hi aparegué per equivocació el títol "Què són les muntanyes russes?", que no fou més que en lapsus sofort involuntàriament a la impremta.

CANÇÓ DE NADAL

En cada petit toll
hi ha un bressolet de l'aigua.
(El ventitjol manyac
no raga de grensar-la).

En cada ocell del cel
hi ha un bressolet de l'aire.
(Un vaivereig suau
a cada batre d'ales).

En cada trep al cor
hi ha un bressolet de l'ànima.
(Deler, per als èmants
té gronsaments de mare).

.. Pessebre de Betlem!
I tu, qui serves, ara?
Amb braços de desigs,
tota la Terra et branda.

MIQUEL MELENDRES, Pvre.
Nadal de MCMXXXIII.

Radio Tarragona

EAJ. 33

PROGRAMA PER AVUI,
24 DE DESEMBRE 1933

Emissió de sobretaula

A la 1'30: Obertura de l'Estació.
A les 8'35: Sardana.
A la 10'10: Conferència pel secre-

tari de la Cambra de Comerç senyor Jaume Gil Vernet, sota el títol: "Els problemes econòmics davant la política del moment".

A les 1'45: Selecció de "Katiusha".
A les 2'00: Nates d'espectacles.

A les 2'10: Tancament de l'Estació.

Emissió nocturna

A les 9'00: Obertura de l'Estació.

A les 9'05: Breus paraules del president de l'Associació de la Premsa, senyor Zanuy.

A les 9'15: Selecció de Música italiana, França, espanyoles i catalanes, d'Àustria, Rússia, Alemanya, Itàlia -speaker de l'Estació.

A les 10'00: Recital de poesies per

A les 10'20: Conte de Nadal escrit expressament per a Ràdio Tarragona, pel senyor Lluís Icart, i llegit pel seu autor.

A les 10'40: Parlament nadalenc del periodista senyor Magí González.

A les 11'00: Concert nadalenc a càrrec del Cor d'Antics Alumnes.

A les 11'30: Tancament de l'Estació.

Nota: El dia de Nadal no es celebrarà cap emissió

CAVES
CASTELLBLANCH
Sant Sadurní de Noya

ZUMO DE UVA SIN FERMENTAR
MOSTELLE

Emitentes médicos lo recomiendan para los niños. Los hace crecer fuertes y sanos. Alimenta más que la leche, estimulando más fácilmente. Regula la digestión y fortalece todo el organismo.

MOSTELLE también es indicado para las señoras porque evita y cura los desórdenes digestivos.

Venta en Droguería, Farmacia y Ultramarinos.

RAFAEL ESCOLLER - TARRAGONA

GUARDERIES PER A NENS

Es d'esperar que l'organització del "Segell Pro Infància" assolirà a causa nostra l'èxit que ha obtingut arreu del món. Els projectes que la comissió organitzadora ha enunciat de fundar guarderies en els barris industrials de la nostra ciutat, ens mou a parlar-ne per donar-se a conèixer la seva finalitat i la necessitat que tothom hi contribueixi amb entusiasme amb el seu ajut econòmic.

Les Guarderies són institucions filles de la vida moderna, la primera fou fundada per Fermí Moheu a París l'any 1844 mentre la dona vivia la vida de la llar, allunyada del treball, i treballava a casa, aquestes institucions eren soberanes. Ha estat l'assistència de les dones a les fàbriques el que n'ha fet sentir al necessitat i obligar la seva fundació. París compta actualment amb diverses dotzenes de guarderies i a França passen de 500 que funcionen. El seu alt rendiment està demostrat per les estadístiques de mortalitat, les quals accusa diferències normes entre els nens que assisteixen a les guarderies i els dels mateix medi que no hi assisteixen.

Les Guarderies, la finalitat de les quals és la de guardar i cuidar els nens mentre la seva mare és al treball, deuen estar enclavades prop dels grans centres industrials.

Per ingressar a la guarderia s'exigeix la presentació d'un certificat de l'Alcalde de barri conforme la mare ha de guanyar-se la vida treballant, i ha d'abandonar el nen durant les hores que és a la fàbrica, i un certificat mèdic que n'té cap malaltia contagiosa i que està vacunat. En ingressar, a més, el metge director revisa detingudament el nen i a part d'excloure els possibles infeciosos, fa la selecció dels que poden ingressar a la guarderia i dels que, per efecte d'alguna tara, deuen anar a algun altre centre beneficiari (Preventori per exemple).

Durant les hores que el nen està a la guarderia, és banyat, vestit i alimentat per infermeres especialitzades, dirigides pel metge de l'establiment, el qual, diàriament, revisa els

nens i en dicta les ordres oportunes per a la seva perfecta criança.

Naturalment, cada nen té la seva fitxa on s'anoten les corves de pes i de talla o les seves particularitats. (Malalties passades, medi familiar, tares constitucionals, etc.)

El nen criat a pit cal que no abandoni l'allatament matern, per la qual cosa la mare va a la guarderia una o dues vegades durant les hores de treball a donar-li el pit.

L'edifici ha de constar d'una sala amfiteatre i llits, una sala d'alimentació, per separar el nen que presenta una cosa sospitosa o temporalment infecciosa, una saia de pocs centímetres d'altura a la que es troben els infants grans, així com un bon jardi, una sala de lavabos i banys i waters, un departament per a la preparació d'esterilització de biberons, un quart per despollar i vestir els nens a l'entrada i a la sortida de l'establiment, ja que el canvi de roba ha d'ésser obligatori, una cuina i un despatx mèdic. Ha d'estar proveït d'una bona calefacció graduable.

L'obra de les guarderies no acaba pas així, a més tenen una funció educadora de les mares, respecte a les mesures elementals d'hygiene i puericultura. Constitueixen a desterrat del poble la rutina i la ignorància en una qüestió tan delicada i de tanta transcendència com la de la criança dels nens.

En molts països, les guarderies adjuntes a l'establiment tenen una cantina on a baix preu, o gratuitament, prèvia exhibició d'un certificat de pobreza de l'alcalde de barri, es proporciona a les mares, dides, una alimentació sana i abundant.

Proveir Catalunya d'unes dotzenes de guarderies vol dir disminuir a la tercera part la mortalitat infantil a casa nostra, vol dir fer més planera a la mare treballadora l'època de la criança del fillet, vol dir enfortir la nostra raga. I això és fàcilment assolible si tots nosaltres contribuim, amb un petit esforç econòmic, a la gran obra que portarà a cap, si reeixix, el Comitè organitzador del "Segell Pro Infància".

Dr. M. Carbonell i Juanico.

DE SOCIEDAD

A l'església de Sant Francesc tingué lloc ahir el matrimonial enllaç de la senyoreta Maria Antonia Ventosa i Serra amb el senyor Josep Maria Faura i Ubach, notari d'aquesta ciutat.

La gentil núvia, abillada amb un

elegantíssim vestit de morè blanc, estava encisadora.

En entrar al temple del braç del seu pare senyor Enric Ventosa i Pasqual, l'orquestra del mestre Roig interpretà una marxa,

Seguien a la núvia els eixerts petits Maria Àngela Ventosa i Francesc Ixart Ventosa que portaven els rams de flors.

L'ella tingué lloc a l'altar major, explèndidament adornat. Beneficià la parella, l'oncle de la núvia, mosén Eudald Serra, al qual assistí el Dr. doctor Josep Planas.

Apadrinaren la boda pel part de la núvia el seu avi, senyor Enric Ventosa i Mitjans i el senyor Josep Carulla i Cuyás; i per part del nuvi els senyors Manuel Vilà d'Orío i Tomàs Caminal i Casanova.

El nombrós seguici dels invitats i amics de les famílies del nuvi, omplenaven el temple, i donaven gran solemnitat a la cerimònia, a la que contribuí la capella de música del mestre Roig.

Després de l'acte religiós es celebrà un banquet a l'Hotel d'Euròpa, amenitzat pel quintet del mestre Roig.

Assistiren a la boda, per part de la núvia, els seus pares, Enric Ventosa Pascual i esposa senyora Montserrat Serra Buixó, el seu avi Enric Ventosa, Mitjans, germà Enric Ventosa Serra; oncles Josep Maria Bella, Maria Ventosa, Josep Ixart, Antoni Ventosa; padri, Josep Carulla Cuyás.

Invitats: Els nens Maria Àngela Ventosa i Francesc Ixart Ventosa, Montserrat Ventosa, Maria del Carme Bella i Julieta Ixart. Senyor Xavier Bella, Assumpció Bella, Rafael Baldrich i esposa Albertina Romagosa, filla Isabel Baldrich, Janme Serra i esposa Felicitat Güell; joies Pilar, Antoni Narcís i Eduard i Eduard Serra i Güell, Matilde Serra i esposa Eulàlia Pibernat, fills Maria, Montserrat, Santiago, Antoni, Montserrat, Eulàlia, Enric i Josep Maria Serra i Gari.

Alfred Carulla i esposa Josepa Carulla, Josep Carulla i esposa.

Antoni Rossell i esposa Maria Morera, Ben vingut Socias i esposa; Concepció Picó vídua de Riera; Antoni Company i esposa Irene Ventosa; senyora Rosa Berenguer vídua Ventosa; Joan Pagès i esposa Maria Bicsca; Manolita de Membrilla, Enric de Membrilla, Maria i Maria Dolors Artal, Antoni Artal; Maria Cinta Solanes i Joan Carulla.

Per part del nuvi hi assistiren els seus pares, Gabriel Faura Marquet, notari de Barcelona, i esposa senyora Montserrat Ubach; germanes senyores Maria, Assumpció Mercè i Concepció, i germans Ramon i Gabris; el senyor Josep Maria Martí i Riera, i esposa, senyora Montserrat Faura; senyor Jordi Puiggener i esposa senyora Maria Carme Faura; senyor Rafael Moragas i esposa senyora Teresa Soler. Senyores Maria Llevati Isquierdo i les germanes Teresa i Mercè Tusell. Els senyors Joaquim Delclós i Ramon Negrín Balet.

El record d'aquesta simpàtica festa serà durader i gratissim, per la nota da severa ditsinció i bon gust amb que s'ha dut a terme, per l'elegància i formosor de les dames i per la gentilesa de la núvia Maria Antonia Ventosa.

Rebin la felic parella i famílies a nostra enhorabona.

Els nuvis sortiran de viatge cap a Itàlia o França.

Ahir tingué lloc a Cervià l'enterament de la virtuosa senyora Maria Martí Perramón, jove esposa de l'empresari d'obres, En Josep Balanyà.

Fou una manifestació de dol en la que hi prengué part tot el poble. (A.C.S.)

Ortopédia
Óptica
Cirugía

A. BUDESCA

Fabricación de Bragueros y Fajas ventrales de todas clases

Grandes existencias en Lentes, Gafas, Gemelos i todo lo concerniente a Óptica

Esta casa vende a precios limitados y garantiza la calidad

Unión, 34
TARRAGONA

(Casa fundada el año 1897)

